

ประกาศกรมอนามัย

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โดยที่กรมอนามัย ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย เห็นควรประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งต้องมีประกาศและดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนต้องปฏิบัติตามแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งต้องมีการประกาศการเปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย และแนวทางดังกล่าว กรมอนามัย จึงออกประกาศการรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. การรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ กฎหมายที่จะเปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๒ ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการรับฟังความคิดเห็น

(๑) กรรมการในคณะกรรมการสาธารณสุข

(๒) หน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๓) นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

(๔) ผู้ประกอบกิจการ

(๕) ประชาชนทั่วไป

๑.๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

กรมอนามัยจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้

(๑) แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทาง QR Code ท้ายประกาศนี้ หรือเว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย <https://laws.anamai.moph.go.th/th> หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

(๓) การสำรวจความคิดเห็น

(๔) การสัมภาษณ์ หรือเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น

๑.๔ ระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น

ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึง วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๑.๕ รอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การประเมินผลสัมฤทธิ์ ครั้งนี้ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

๒. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนด้านสุขลักษณะและด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสม มีสภาวะแวดล้อมที่ดี ไม่มีพิษ เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทุกประเภทที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยให้อำนาจองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดกลไกในลักษณะของการจัดการ หรือป้องกันปัจจัยเสี่ยง หรือป้องกันการดำเนินกิจการในลักษณะที่มีความเสี่ยงที่จะกระทบต่อสุขอนามัย

๒.๒ มาตรการสำคัญของกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา

(๑) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับกิจการหรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน รวมทั้งกำหนดขอบเขตการบังคับใช้ของกฎกระทรวงที่อาจใช้บังคับเป็นการทั่วไปหรือใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ (มาตรา ๖)

(๒) กำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสุข คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด และคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร โดยมีหน้าที่และอำนาจสำคัญ คือ

๑) การให้ความเห็นในการกำหนดนโยบายแผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุขต่อรัฐมนตรี ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ และให้ความเห็นในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุขต่อรัฐมนตรี

๒) การกำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติ

๓) การตรวจสอบควบคุม ได้แก่ ควบคุม สอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข และติดตามประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร

(๓) กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข กรณีปรากฏว่ามีการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อให้แก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้อง

(๔) กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาต ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และกำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มีอำนาจประกาศ (๑) ประเภทหรือขนาดของกิจการ (๒) หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง และ (๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต เพื่อประโยชน์ในการป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสม

กับการดำรง...

กับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม

(๕) กำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในเขตจังหวัดอื่น โดยมีอำนาจเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้

๑) บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณี que เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุก หรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง

๒) ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยในกรณีนี้คณะกรรมการเปรียบเทียบอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย ทั้งนี้ การเปรียบเทียบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

๓) กำหนดผลของการเปรียบเทียบ โดยหากผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (หมวด ๓) โดย

๑) กำหนดอำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ในเขตของตน โดยอาจดำเนินการร่วมกับราชการท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือมอบหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นดำเนินการก็ได้ (มาตรา ๑๘)

๒) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยเป็นธุรกิจ หรือรับค่าตอบแทนโดยคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (มาตรา ๑๙)

๓) ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อรักษาความสะอาด และจัดระเบียบการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของอาคาร (หมวด ๔) โดย

๑) ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร จัดการอาคารหรือสิ่ง que ต่อเนื่องกับอาคาร หรือจัดการสิ่งของภายในอาคาร หากปรากฏว่าอาคารนั้นมีสภาพทรุดโทรม หรือรกรุงรัง จนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องตามสุขลักษณะในการเป็นที่อยู่อาศัย (มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒)

๒) ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการดำเนินการจัดการแทน โดยให้ผู้ต้องคำสั่งเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้นได้ (มาตรา ๒๓)

๓) ให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการออกประกาศจำกัดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ เพื่อควบคุมมิให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไปจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ (มาตรา ๒๔)

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเหตุรำคาญ (หมวด ๕)

๑) กำหนดนิยามและประเภทของ “เหตุรำคาญ” (มาตรา ๒๕)

๒) ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดการเหตุรำคาญที่ก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้เกี่ยวข้อง โดยการออกคำสั่งห้ามบุคคลมิให้ก่อเหตุรำคาญ ตลอดจนจัดการสถานที่ในเขตของตน รวมถึงออกคำสั่งเพื่อระงับและควบคุมเหตุรำคาญ หรือสั่งผู้เกี่ยวข้องให้ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญ หรือกำหนดวิธีการป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญในอนาคต (มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘)

๓) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าระงับหรือจัดการเหตุรำคาญตามความจำเป็น โดยให้ผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น (มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘)

๔) กำหนดให้ในกรณีที่เกิดเหตุรำคาญเป็นบริเวณกว้างจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ และระงับหรือจัดการเหตุรำคาญได้ตามความจำเป็น (มาตรา ๒๘/๑)

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ (หมวด ๖)

๑) ให้อำนาจท้องถิ่นในการกำหนดเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิด โดยเด็ดขาด โดยไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ (มาตรา ๒๙)

๒) กำหนดมาตรการในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อย ๓๐ วัน และให้มีอำนาจดำเนินการกับสัตว์ตามวิธีที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๓๐)

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (หมวด ๗)

๑) กำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการในการออกประกาศกำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (มาตรา ๓๑)

๒) กำหนดให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยกำหนดประเภทของกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับการประกอบกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่น (มาตรา ๓๒)

๓) กำหนดห้ามดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (มาตรา ๓๓)

(๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร (หมวด ๘)

๑) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง) และเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดขนาดของตลาดก็ต้องได้รับอนุญาตอีกด้วย (มาตรา ๓๔ วรรคสอง)

๒) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลตลาด โดยสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องสถานที่ การบริหารจัดการและการดำเนินกิจการ สุขลักษณะและอนามัยสิ่งแวดล้อม และการป้องกันเหตุรำคาญและการระบาดของโรคติดต่อ (มาตรา ๓๕)

๓) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลการขายของในตลาด โดยสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาด ต้องปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะส่วนบุคคล และสุขลักษณะในการทำและจำหน่ายอาหาร (มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗)

๔) กำหนดให้ผู้ที่จะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหารที่มีพื้นที่เกิน ๒๐๐ ตารางเมตร และไม่ใช่เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ส่วนสถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร ที่มีพื้นที่น้อยกว่า ๒๐๐ ตารางเมตร ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งก่อนการจัดตั้ง (มาตรา ๓๘)

๕) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร โดยสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องสถานที่ ตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่หรือวิธีการจำหน่าย การดูแลรักษาในเรื่องสุขลักษณะ ทั้งสถานที่ บุคคล อาหาร และภาชนะ อุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันเหตุรำคาญและโรคติดต่อ (มาตรา ๔๐)

(๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ (หมวด ๙)

๑) กำหนดหน้าที่ให้และอำนาจให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชนทั่วไป โดยห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนด

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการอนุญาต ซึ่งรวมถึงชนิดหรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า และสถานที่ที่จะจัดวางสินค้า (มาตรา ๔๑)

๒) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจรรยา มีอำนาจกำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่เป็นเขตห้ามจำหน่ายหรือซื้อสินค้า โดยเด็ดขาด หรือพื้นที่เป็นเขตที่ห้ามจำหน่ายสินค้าบางชนิดหรือบางประเภท ตามกำหนดเวลา โดยวิธีการจำหน่าย ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขอื่นในการจำหน่ายสินค้าในบริเวณนั้น (มาตรา ๔๒)

๓) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับ สุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า สุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปูง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้ และของใช้ต่าง ๆ การจัดวางสินค้าและการระบายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ เวลาสำหรับการจำหน่ายสินค้า และการอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความสะอาดและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันมิให้เกิด เหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ (มาตรา ๔๓)

๒.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

ทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสุขภาพด้านสุขลักษณะและด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยไม่ได้รับผลกระทบต่อการดำรงชีวิต จากการดำเนินการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สุขอนามัย ตลอดจนสุขลักษณะสิ่งแวดล้อม หากมีการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนจะได้รับ ประโยชน์จากการมีสุขภาวะที่ดีจากมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ คือ (๑) การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (๒) สุขลักษณะของอาคาร (๓) เหตุรำคาญ (๔) การควบคุมการเลี้ยง หรือปล่อยสัตว์ (๕) กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (๖) ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร และ (๗) การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

๒.๔ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย

(๑) การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (หมวด ๓)

๑) ปัจจุบันการใช้ประโยชน์จากมูลฝอยและธุรกิจเกี่ยวกับมูลฝอยมีการพัฒนา ไปเกินกว่าขอบเขตการกำกับดูแลของกฎหมาย นอกจากนี้ปัญหาเกี่ยวกับมูลฝอยในบางเรื่องมิใช่ปัญหาในระดับท้องถิ่น หรือเป็นเรื่องที่เกินความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะควบคุมดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ประโยชน์มูลฝอยในระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (circular economy) หรือการรีไซเคิล ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องควบคุมตั้งแต่แหล่งผลิต

๒) หมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักการ และสาระสำคัญใกล้เคียงกับหมวด ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้อง ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่แตกต่างกันสองฉบับ

๓) การออกใบอนุญาตการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เมื่อกระทำการ ที่ท้องถิ่นใดต้องขอรับใบอนุญาตที่ท้องถิ่นนั้น ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ประกอบการที่ให้บริการจัดการสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยในท้องที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง เนื่องจากต้องดำเนินการขออนุญาตประกอบ กิจกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง

๔) การดำเนินคดีต่อความผิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย มีความล่าช้า เนื่องจากการใช้ระบบคณะกรรมการในการเปรียบเทียบปรับ และการไม่ได้รับการให้ความสำคัญจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังขาดสถานที่ ยานพาหนะ อุปกรณ์ งบประมาณ บุคลากรและองค์ความรู้ในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่

ตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการขาดสถานที่และองค์ความรู้ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

๖) การทำความร่วมมือเพื่อจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นไปได้ยาก เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์ทำความร่วมมือไม่มีเขตพื้นที่ติดต่อกัน

๗) การให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการเก็บ ขนและแปรรูปมูลฝอยกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีความยากลำบากจากการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ทำให้ในความเป็นจริงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักใช้วิธีการมอบหรืออนุญาตให้เอกชนเข้าทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยทั้งหมด

(๒) สุขลักษณะอาคาร (หมวด ๔)

โดยที่ท้องถิ่นส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับสุขลักษณะอาคารค่อนข้างน้อย จึงมีการบังคับใช้กฎหมายเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย และไม่ปรากฏปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย อย่างไรก็ตาม มีความสับสนในการบังคับใช้กฎหมายในหมวดนี้ควบคู่ไปกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๓) เหตุรำคาญ (หมวด ๕)

๑) การขาดองค์ความรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนในการพิจารณาว่าสภาพปัญหาใดเข้าลักษณะเป็นเหตุรำคาญ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งตีความว่าเหตุรำคาญจะต้องเกิดจากการประกอบกิจการเท่านั้น นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งขาดอุปกรณ์ตรวจวัด ตรวจสอบเหตุรำคาญ รวมถึงบางแห่งมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงและจัดการเหตุรำคาญที่มีจำนวนมาก

๒) การระงับหรือจัดการเหตุรำคาญบางประเภทมีความสุ่มเสี่ยงที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดข้อพิพาทกับประชาชนในท้องถิ่น เช่น เหตุรำคาญจากการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา งานประเพณีและวัฒนธรรม

๓) เจ้าพนักงานท้องถิ่นบางส่วนมักเลือกที่จะไม่ใช้อำนาจออกคำสั่งให้ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญ แต่ใช้วิธีการออกคำแนะนำให้แก่ผู้ก่อเหตุรำคาญแทน ทำให้ในหลายกรณีเกิดเหตุรำคาญเพิ่มขึ้นซ้ำบ่อยครั้งและไม่สามารถจัดการเหตุรำคาญดังกล่าวในระยะยาวได้

๔) การใช้โทษอาญาและการเปรียบเทียบปรับในการบังคับให้บุคคลปฏิบัติตามคำสั่งจัดการเหตุรำคาญหรือประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ มักก่อให้เกิดความล่าช้าในการจัดการเหตุรำคาญ เนื่องจากต้องประสานงานกับบุคคลภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมาก เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการ พนักงานสอบสวน และนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เพื่อนำเรื่องเข้าสู่ระบบคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ

(๔) การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ (หมวด ๖)

๑) การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน เนื่องจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ที่แตกต่างกันมากจึงหาจุดร่วมที่เหมาะสมได้ยาก

๒) การบังคับใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ให้มีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายเป็นเรื่องที่ทำได้ยากในทางปฏิบัติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการบังคับใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องการกักสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของตามมาตรา ๓๐ ซึ่งมีความยุ่งยาก ขาดพื้นที่ที่เหมาะสม มีความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องและต้องใช้งบค่าเลี้ยงเจ้าหน้าที่และงบประมาณสูง ส่งผลทำให้มีเฉพาะองค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพในการกักสัตว์ขณะที่องค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กไม่มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณเพียงพอ

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งพบปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์ข้ามพื้นที่ ซึ่งมีปัญหาในทางปฏิบัติว่าจะต้องดำเนินการตามข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใด และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดจะเป็นผู้ดำเนินการใช้บังคับกฎหมาย เช่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่ต้นทางหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ ปรากฏข้อเท็จจริงว่าชาวบ้านที่เลี้ยงสัตว์ในลักษณะนี้ เมื่อถูกจับกุมและเสียค่าปรับในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งก็จะพาสัตว์ไปเลี้ยงในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกแห่งหนึ่ง ก่อให้เกิดผลกระทบวงกว้างต่อพื้นที่โดยรอบ

(๕) กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (หมวด ๗)

๑) การตรวจสอบและตรวจตราภายหลังการได้รับอนุญาตเป็นเรื่องที่จำเป็นและเป็นบทบาทสำคัญสำหรับมาตรการเชิงป้องกัน แต่เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่จะบังคับการ ตรวจสอบ และตรวจตรา ให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย จึงอาจมีกรณีที่ไม่สามารถบรรลุผลในฐานที่เป็นมาตรการเชิงป้องกันได้

๒) ข้อจำกัดในเรื่องอัตรากำลัง ความรู้ของเจ้าพนักงานตามกฎหมาย งบประมาณ และขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ศักยภาพในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายของแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

๓) กรณีการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องพิจารณาตามกฎหมายอื่นร่วมด้วย เช่น การพิจารณาในเชิงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กรณีการแพร่กระจายของมลพิษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาจมีข้อจำกัดในเรื่องความความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ หรือกรณีที่มีการบังคับใช้กฎหมายร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานอื่น ยังมีปัญหาการประสานงานร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การประสานเพื่อติดตามหรือแก้ไขปัญหาซึ่งมีหลายภาคส่วนมาเกี่ยวข้องยังมีความล่าช้า

(๖) ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร (หมวด ๘)

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก

๒) การประกอบกิจการที่เกี่ยวกับอาหารทั้งในส่วนตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและลักษณะของการประกอบกิจการไปจากในอดีตอย่างมาก เช่น มีการซื้อขายอาหารผ่านทางออนไลน์มากขึ้น ดังนั้น กลไกตามบทบัญญัติของกฎหมายในปัจจุบันจึงอาจไม่ครอบคลุมการประกอบกิจการในรูปแบบใหม่ ๆ

(๗) การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ (หมวด ๙)

๑) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นว่ากรจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง โดยจะร้องเรียนเฉพาะเมื่อตนเองไม่ได้รับความสะดวกจากการสัญจรเท่านั้น ทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ทำได้ยากและได้รับการต่อต้านจากผู้ค้าและประชาชนที่ได้รับความสะดวกจากการซื้อสินค้าที่ขายในที่หรือทางสาธารณะ

๒) การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยทั้งเจ้าพนักงานเทศกิจ เจ้าพนักงานจรจร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสินค้าบางประเภทเป็นการเฉพาะตามกฎหมายอื่น ๆ เช่น พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดระเบียบการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๖

๒.๕ สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย

มีการดำเนินการเปรียบเทียบปรับ โดยลักษณะของคดีที่มีการเปรียบเทียบปรับมากที่สุด ๓ อันดับแรกคือ

(๑) เหตุรำคาญจากปฏิกูล ขยะมูลฝอย การเผาพืชให้เกิดฝุ่น โดยมีอัตราโทษและค่าเฉลี่ย ดังนี้

- โทษปรับสูงสุด ๒,๐๐๐ บาท
- โทษปรับต่ำสุด ๔๐๐ บาท
- ค่าเฉลี่ยของโทษปรับ ๗๐๐ บาท

(๒) การขายสินค้าในที่ หรือทางสาธารณะ ในสถานที่ที่กำหนดเป็นเขตห้ามจำหน่าย โดยมีอัตราโทษและค่าเฉลี่ย ดังนี้

- โทษปรับสูงสุด ๒,๐๐๐ บาท
- โทษปรับต่ำสุด ๕๐๐ บาท
- ค่าเฉลี่ยของโทษปรับ ๘๐๐ บาท

(๓) การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยมีอัตราโทษและค่าเฉลี่ย ดังนี้

- โทษปรับสูงสุด ๑๐,๐๐๐ บาท
- โทษปรับต่ำสุด ๒,๐๐๐ บาท
- ค่าเฉลี่ยของโทษปรับ ๕,๐๐๐ บาท

โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การกำหนดความผิดและกลไกการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการเปรียบเทียบปรับของคณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย พ.ศ. ๒๕๖๑ มีความเหมาะสมแล้ว มีเพียงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งเท่านั้นที่เห็นว่า การกำหนดความผิดในบางกรณียังไม่เหมาะสม เช่น กรณีการกระทำละเมิดหลักเกณฑ์หลายอย่าง ทำให้การพิจารณาความผิดหลักเป็นไปได้ลำบาก เนื่องจากมีอัตราโทษปรับที่แตกต่างกันในแต่ละหมวด นอกจากนี้ท้องถิ่นบางแห่ง เห็นว่ากลไกการเปรียบเทียบปรับในปัจจุบันมีความซับซ้อนและมีขั้นตอนมาก ควรปรับปรุงให้มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนและง่ายขึ้น เช่น แก้ไขการจัดตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวหรือเป็นเอกภาพ ควรเพิ่มอัตราค่าปรับเพิ่มขึ้นเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความเด็ดขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๗๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

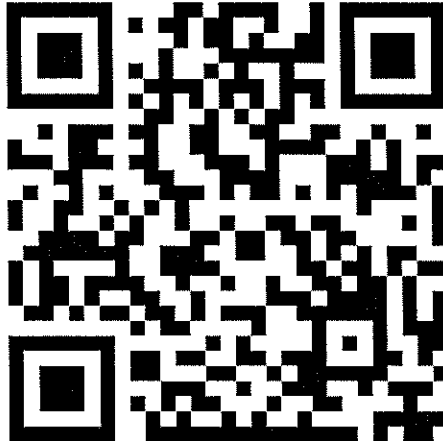

(นายสุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย)
อธิบดีกรมอนามัย

เอกสารแนบท้ายประกาศกรมประกาศกรมอนามัย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

QR Code สำหรับการแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ดาวน์โหลดพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

